

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1ObdoV/3/2021
Identifikačné číslo spisu:	6005200992
Dátum vydania rozhodnutia:	14.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6005200992.10

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Aleny Priellovej, JUDr. Ivany Izakovičovej, JUDr. Jaroslavy Fúrovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu: FANTÁZIA Kereskedelmi Korlátolt felelősségű társaság „felszámolás alatt”, so sídlom 1137 Budapešť, Szent István krt. 18. fszt. 3, Maďarská republika, reg. číslo: 01-09-269700, proti žalovaným 1/: JUDr. Ing. Veronike Puškár Škodovej, PhD., so sídlom Dolná 6A, Banská Bystrica, správkyne konkurznej podstaty úpadcu APIS, a.s. „v konkurze”, so sídlom Robotnícka 841, Turčianske Teplice, IČO: 30 222 419, zastúpenému Advokátskou kanceláriou GEREG & MESSINGEROVÁ, s.r.o., so sídlom Horná Strieborná 4, Banská Bystrica, žalovaným 2/: APIS, a.s., „v konkurze”, so sídlom Robotnícka 841, Turčianske Teplice, IČO: 30 22 419, o určenie poradia popretej pohľadávky, v konaní o dovolaní spoločnosti KISZNER-FÖ Korlátolt Felelősségű Társaság, so sídlom 1158 Budapešť, Késmárk utca 32, Maďarsko, s registračným číslom: Cg. 01-09-197004, DIČ: 25053050-2-42, zastúpeného Prosman a Paulovič, advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Hlavná 31, 917 01 Trnava, IČO: 36 865 281, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. marca 2021, č. k. 1Obdo/2/2021-521, takto

rozhodol:

Dovolanie spoločnosti KISZNER-FÖ Korlátolt Felelősségű Társaság, so sídlom 1158 Budapešť, Késmárk utca 32, Maďarsko, s registračným číslom: Cg. 01-09-197004, DIČ: 25053050-2-42, o d m i e t a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 16. decembra 2020, č. k. 52Cbi/42/2005-500 nevyhovel návrhu spoločnosti KISZNER-FÖ Korlátolt Felelősségű Társaság, so sídlom 1158 Budapešť, Késmárk utca 32, Maďarsko, s registračným číslom: Cg. 01-09-197004, DIČ: 25053050-2-42 (ďalej aj „KISZNER-FÖ Kft.“), aby vstúpila do konania namiesto žalobcu.

2. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že v priebehu konania spoločnosť KISZNER-FÖ Kft. podala v zmysle § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. návrh na zmenu účastníka na strane žalobcu. Spoločnosť v návrhu uviedla, že dňa 7. novembra 2014 uzatvorila na strane postupníka a nového veriteľa a so žalobcom na strane postupcu zmluvu o postúpení pohľadávky, na základe ktorej žalobca postúpil

novému veriteľovi svoju pohľadávku voči úpadcovi APIS, a.s., so sídlom Turčianske Teplice, ktorá bola priznaná a judikovaná, na základe rozsudku The Grain and Feed Trade Association (GAFTA) zo dňa 2. augusta 2001, s pohľadávkou na náhradu trov konania a iných súvisiacich pohľadávok uvedených v zmluve o postúpení pohľadávky. Dodal, že postúpenie pohľadávky bolo dlžníkovi, resp. úpadcovi riadne oznámené. Súd prvej inštancie v odôvodnení ďalej uviedol, že Občiansky súdny poriadok bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený a podľa ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ak nie je ustanovené inak, platí Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“) aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Poukázal na skutočnosť, že v žiadnom ustanovení Civilného sporového poriadku a ani v inom právnom predpise nie je ustanovené, že pri rozhodovaní o zmene žalobcu by mal súd rozhodovať inak ako podľa C. s. p., resp. že by mal o návrhu na zmenu rozhodovať podľa § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. Vychádzajúc z ustanovenia § 80 C. s. p. konštatoval, že Civilný sporový poriadok právo meniť subjekty konania výlučne priznáva len žalobcovi, a to bez ohľadu na to, či k prevodu alebo prechodu práv alebo povinností došlo na strane žalobcu alebo na strane žalovaného. Poukázal pritom na samotný charakter sporového konania, ktoré začína na základe žaloby žalobcu a teda je prirodzené, že iba žalobcovi patrí právo určovať subjekty, ktoré majú byť stranou v spore. Uviedol, že podobne aj pristúpenie ďalších subjektov do konania upravuje C. s. p. v § 79 tak, že ho umožňuje len na návrh žalobcu. Civilný sporový poriadok teda dôsledne rešpektuje dispozičný princíp žalobcu so žalobou. So zreteľom na uvedené súd prvej inštancie uzavrel, že hoci po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku právne účinky návrhu spoločnosti KISZNER-FÖ Kft. na zmenu žalobcu zostali zachované, ale podľa platných a účinných procesných predpisov môže v civilnom sporovom konaní zmenu žalobcu navrhnúť len žalobca, a preto súd návrhu spoločnosti KISZNER-FÖ Kft. nevyhovel.

3. Na odvolanie spoločnosti KISZNER-FÖ Kft., Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, napadnutým uznesením zo dňa 24. marca 2021, sp. zn. 1Obo/2/2021, odvolanie odmietol.

4. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že v prejednávanej právnej veci bolo odvolanie podané proti uzneseniu vydanému podľa Civilného sporového poriadku, ktoré však nie je uvedené medzi uzneseniami taxatívne vypočítanými v ustanovení § 357 C. s. p. Návrh na zmenu účastníka na strane žalobcu bol síce spoločnosťou KISZNER-FÖ Kft. uplatnený podaním zo dňa 20. mája 2016 doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 23. mája 2016, teda ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, preto, tak ako to správne uviedol aj odvolateľ, podľa § 470 ods. 2 C. s. p. účinky, ktoré s týmto úkonom spájala predchádzajúca právna úprava (O. s. p.) mali zostať zachované, uvedené sa však netýka, podľa názoru odvolacieho súdu, odvolaním napadnutého uznesenia, ktoré bolo vydané už za účinnosti novej procesnej úpravy Civilného sporového poriadku. Vychádzajúc z uvedeného a princípu okamžitej aplikability uvedenej právnej normy odvolací súd odvolanie odvolateľa podľa § 386 písm. c/ C. s. p., ako podané proti uzneseniu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné, odmietol.

5. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie spoločnosť KISZNER-FÖ Kft. (č. l. 537 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnila ust. § 420 písm. f/ C. s. p., teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa spoločnosti KISZNER-FÖ Kft. ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorú dovolací súd doposiaľ neriešil vôbec (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

6. Spoločnosť KISZNER-FÖ Kft. (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) v dovolaní s poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 15. augusta 2018, sp. zn. I. ÚS 275/2018 uviedla, že prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C. s. p. je daná nielen v prípadoch podľa ustanovenia § 357 C. s. p., ale aj v iných prípadoch, vrátane podania dovolania voči rozhodnutiam odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania, ak sa konanie týka samostatnej právnej otázky mimo rámca meritórneho rozhodovania, čo je podľa jej názoru aj prípad napadnutého rozhodnutia.

7. Dovolateľ zdôraznil, že v rámci dôvery v platné právo návrh na zmenu účastníka na strane žalobcu

podal ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, kedy to bolo jednoznačne možné, a preto aj po dni 1. júla 2016 by mal mať v zmysle § 470 ods. 2 C. s. p. k dispozícii všetky procesné práva, ktoré mal k dispozícii v čase podania návrhu (ktorý bol podaný pred dňom 1. júla 2016), resp. nie len na časť týchto práv. To podľa neho znamená, že ak má dovolateľ procesné právo na to, aby o jeho návrhu na zmenu na strane žalobcu podanom pred dňom 1. júla 2016 bolo riadne rozhodnuté, má rovnako aj procesné právo na podanie odvolania voči rozhodnutiu o tomto návrhu.

8. Podľa dovolateľa by bolo odopretím jeho ústavného práva na prístup k súdu a zároveň nenaplnený účel ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p., ak by jeho návrh podaný pred dňom 1. júla 2016 bol zamietnutý výlučne a len z dôvodu zmeny právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 a tiež, ak by mu nebolo umožnené podať odvolanie len z dôvodu, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie o návrhu na zmenu na strane žalobcu (po vrátení odvolacím súdom na ďalšie konanie) je účinný iný procesný predpis, ktorý odvolanie v tejto veci už neumožňuje.

9. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17. júna 2020, sp. zn. 1Obo/11/2019 má dovolateľ za to, že konajúci súd mal o jeho návrhu na zmenu žalobcu rozhodnúť (a to pozitívne, či negatívne) a jeho návrh nezamietť, resp. nevyhovieť mu len z dôvodu zmeny právnej úpravy.

10. Ak mal súd prvej inštancie v úmysle rozhodnúť o nepripustení zmeny na strane žalobcu, z odôvodnenia jeho rozhodnutia mal podľa dovolateľa vyplývať právny alebo skutkový dôvod, prečo zmena na strane žalobcu pripustená nebola. Takéto odôvodnenie, ale v prvoinštančnom rozhodnutí podľa dovolateľa úplne absentuje, nakoľko obsahuje iba dôvody spočívajúce v zmene právnej úpravy, ktorá však podľa dovolateľa nemá vplyv na procesné účinky jeho návrhu na zmenu na strane žalobcu.

11. Zároveň dovolateľ zdôraznil, že súd v konaniach vyvolaných alebo súvisiacich s konkurzom nie je nadriadený konkurznému súdu, a pri zmene účastníkov (ak ide o veriteľov prihlásenej pohľadávky) nemôže rozhodovať v rozpore s rozhodnutiami konkurzného súdu, keďže by tak bol narušený princíp právnej istoty a ustanovenie § 7 ods. 4 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, by ani nemalo opodstatnenie (viď. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obo/7/2012).

12. Dovolateľ ďalej uviedol, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia bolo vyhotovené len ako splnenie „formálnej povinnosti“ odvolacieho súdu vyhotoviť odôvodnenie, ktoré obsahuje len veľmi jednoduché a po materiálnej stránke neodôvodnené konštatovanie o aplikácii ustanovenia § 357 C. s. p., a o neprípustnosti aplikácie ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. na daný prípad.

13. Podľa dovolateľa odvolací súd dostatočne neodôvodnil aplikáciu § 470 ods. 2 C. s. p., a to v tom smere, prečo mu ako navrhovateľovi zmeny na strane účastníka právny poriadok neumožňuje podanie odvolania voči rozhodnutiu o nepripustení takéhoto návrhu, ak právny poriadok v danom čase pripúšťal podanie návrhu na zmenu na strane účastníka konania, a v čase podania návrhu právny poriadok pripúšťal aj podanie odvolania v prípade, ak by bol navrhovateľ so svojim návrhom neúspešný. V tejto súvislosti poukázal dovolateľ aj na známost napadnutého uznesenia, ktoré dostatočne neodôvodňuje prečo „prvé ním podané odvolanie“ bolo prípustné, a to následné už nie.

14. Dovolateľ považuje zároveň závery odvolacieho súdu za neudržateľné aj s poukazom na rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, čo má zakladať dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/, resp. písm. a/ C. s. p.

15. Nakoľko dovolacie dôvody podľa § 421 ods. 1 C. s. p. možno odôvodniť len nesprávnym právnym posúdením veci, dovolateľ poukázal na fakt, že pod nesprávnym právnym posúdením veci možno rozumieť aj situácie nesprávnej aplikácie procesnoprávných predpisov, t. j. omyl súdu pri aplikácii (procesného) práva. Nakoľko sa dovolateľ domnieva, že výklad tejto právnej otázky ešte nebol riešený v judikatúre najvyššieho súdu, resp. najvyšší súd poskytol návod vo svojich iných rozhodnutiach, od ktorých sa odvolací súd odklonil, je dovolateľ presvedčený, že nesprávnou aplikáciou procesnoprávných noriem došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, čo podľa neho zakladá dovolací dôvod podľa

ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/, resp. písm. a/ C. s. p.

16. Dovolateľ poukázal na fakt, že v danom prípade konajúce sudy mali vychádzať z právneho názoru najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, ktorý v uznesení zo dňa 17. júna 2020, sp. zn. 1Obo/3/2019 prikázal súdu prvej inštancie opätovne posúdiť (ne)splnenie podmienok pre zmenu účastníka konania na strane odporcu v zmysle ustanovenia § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. V zmysle uvedeného je dovolateľ názoru, že mu v dôsledku podania návrhu na zmenu účastníka konania počas platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, zostalo zachované nielen právo navrhnúť danú zmenu ako majiteľ pohľadávky, právo, aby bolo jeho návrhu vyhovené (kladne, prípadne aj nevyhovené), ale aj právo podať voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie riadny opravný prostriedok.

17. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 18. septembra 2018, sp. zn. 21Cob/88/2017, v ktorom súd posudzoval zrušenie zmieru schváleného uznesením súdu prvej inštancie ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, kedy uviedol, že žaloba na zrušenie zmieru napriek tomu, že už je účinný nový procesnoprávny kódex Civilný sporový poriadok, je prípustná v prípadoch ktoré vymenúva § 99 ods. 4 O. s. p. z dôvodu, že s daným úkonom platné právo spájalo možnosť podať žalobu o zrušenie uznesenia, ktorým bol schválený zmier, keďže s týmto úkonom vtedy platný právny poriadok spájal aj možnosť podania takéhoto druhu žaloby.

18. V zmysle vyššie uvedeného preto dovolateľ namietol nesprávne právne posúdenie veci, a teda nezákonnosť v rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu, nakoľko v danom prípade odvolací súd nemal odmietnuť odvolanie dovolateľa ako neprípustné podľa Civilného sporového poriadku, ale mal ho posúdiť ako riadne podané odvolanie, ktoré bolo prípustné podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, keďže s podaným návrhom za jeho účinnosti bolo spojené právo na riadny opravný prostriedok.

19. Dovolateľ preto navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas dovolateľ zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

21. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

22. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 Civilného sporového poriadku proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

23. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov; b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu; c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný

opatrovník; d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie; e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu; b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 Civilného sporového poriadku, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

26. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 C. s. p., dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 Civilného sporového poriadku pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

27. V preskúmvanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie spoločnosti KISZNER-FŐ Korlátolt Felelősségű Társaság, so sídlom 1158 Budapešť, Késmárk utca 32, Maďarsko, s registračným číslom: Cg. 01-09-197004, DIČ: 25053050-2-42, a to podľa § 386 písm. c/ C. s. p. Odvolací súd uviedol, že v prejednávanej veci bolo odvolanie podané proti uzneseniu vydanému podľa Civilného sporového poriadku, ktoré však nie je uvedené medzi uzneseniami taxatívne vypočítanými v ustanovení § 357 C. s. p.

28. Dovolací súd prioritne konštatuje, že napadnuté rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej. Pojem „vec sama“ totiž znamená predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe. Rozhodnutie vo veci samej je také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili. Ide o nachádzanie hmotného práva. Súdna prax sa ustálila v názore, že: „Vec sama je predmet, pre ktorý sa konanie vedie, v sporovom konaní je to nárok, o ktorom má byť v konaní vecne rozhodnuté. Rozhodovaním o veci samej nie je také rozhodnutie, ktoré zakladá stranám len procesné práva (napr. rozhodnutie o odpustení zmeškania lehoty na podanie odvolania), aj keby bolo rozhodnutie vydané v konaní začatom na návrh.“ (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/14/2017).

29. Pokiaľ ide o rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorými sa konanie končí (ktorých dovolací prieskum je v zmysle § 420 Civilného sporového poriadku prípustný), pri týchto rozhodnutiach je nevyhnutné podmienku, že sa nimi konanie končí, vykladať v nadväznosti na prvú spomínanú podmienku, že ide o konanie uskutočňované vo veci samej; teda ide o množinu rozhodnutí, ktoré boli vydané v konaní vo veci samej s dôsledkom, že ide o rozhodnutia vydané práve v takomto konaní, ktorými sa končí toto konanie. Pod pojmom „rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“ má zákon na mysli tie rozhodnutia, ktorými sa konanie (vo veci samej) skončilo bez toho, aby sa žaloba vecne prejedнала. (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/12/2017).

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky k vyššie uvedenému právnomu záveru v rozhodnutí zo dňa 27. septembra 2017, sp. zn. 3Obdo/17/2017 (I. ÚS 275/2018) dodal, že „Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o

zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí prvostupňového súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 C. s. p.) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvostupňové uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí, pričom spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 C. s. p., ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 C. s. p., avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti sú v zmysle § 421 ods. 2 C. s. p. z prieskumu dovolacím súdom vylúčené.

31. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania voči rozhodnutiu o nevyhovení návrhu spoločnosti KISZNER-FÖ na vstup do konania miesto žalobcu, ktoré rozhodnutie nemá povahu rozhodnutia vo veci samej. Toto rozhodnutie nemôže spĺňať ani podmienku o rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, keďže nejde o vydanie konečného rozhodnutia (hoc aj procesného) v konaní vo veci samej (teda vo veci vymedzenej žalobou). Uvedenému zodpovedá aj skutočnosť, že napadnutým uznesením odvolací súd nerozhodol o odvolaní proti takému uzneseniu súdu prvej inštancie, proti ktorému ustanovenie § 357 C. s. p., odvolanie taxatívne umožňuje, nakoľko ustanovenie § 357 C. s. p. odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o návrhu na zmenu účastníka, nepripúšťa (viď aj Uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 28. apríla 2022, č. k. I. ÚS 243/2022-12).

32. Dovolanie preto smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je v zmysle § 420 písm. a/ až f/ Civilného sporového poriadku prípustné.

33. Napriek vyššie uvedenému k námietke dovolateľa, že „ak návrh na zmenu na strane žalobcu podal ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, kedy to bolo jednoznačne možné, by aj po dni 1. júla 2016 mal mať v zmysle § 470 ods. 2 C. s. p. k dispozícii všetky procesné práva, ktoré mal k dispozícii v čase podania návrhu podaného pred dňom 1. júla 2016), t. j. aj procesné právo na podanie odvolania voči rozhodnutiu o tomto návrhu“ dovolací súd uvádza, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o nevyhovení návrhu na zmenu na strane žalobcu bolo vydané už počas účinnosti Civilného sporového poriadku, kedy odvolanie voči takémuto rozhodnutiu prvoinštančného súdu nebolo prípustné a táto neprípustnosť vyplýva priamo zo zákona, resp. jeho ustanovenia § 357 C. s. p., ktoré taxatívne vymedzuje rozhodnutia, proti ktorým je odvolanie prípustné. Nakoľko bolo rozhodnutie vydané už za účinnosti Civilného sporového poriadku, tento procesný kódex platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti dňom 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak s tým, že pri rozhodovaní o návrhu na zmenu na strane žalobcu a ani v prípade riadnych opravných prostriedkoch v zmysle § 470 ods. 2 C. s. p., nie je ustanovené inak.

34. Naznačený právny záver je konštatovaný aj v uznesení Ústavného súdu SR zo dňa 16. novembra 2021, č. k. IV. ÚS 593/2021-40, ktorým ústavným súdom bola ústavná sťažnosť dovolateľa odmietnutá. V uvedenom uznesení ústavný súd uzavrel, že dovolateľka, resp. „sťažovateľka sa v podstate domáha použitia pôvodného procesného režimu odvolania (§ 201 ods. 1 a § 202 ods. 3 O. s. p.) na konanie začaté podľa predchádzajúcej úpravy, ktoré prebieha aj za účinnosti nového procesného režimu. Pomerne extenzívnym výkladom princípu justifikácie účinkov procesných úkonov sa í jeho uplatnenie aj v situácii, keď je narušená logická väzba medzi procesným úkonom (návrhom na zmenu účastníka podaným za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku) a účinkom, ktorý z neho sťažovateľka vyvodzuje (prípustnosť odvolania proti rozhodnutiu o návrhu na zmenu účastníka vydanému za účinnosti Civilného sporového poriadku), medzi ktoré vstúpila nová procesná úprava. Domáha sa v podstate využitia princípu ultraaktivitu procesných predpisov (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2017, s. 1489.). Pre takýto postup by bolo potrebné nájsť oporu vo výslovnom znení prechodných ustanovení zákona (ako napr. § 471 C. s. p.), čo však nie je podľa ústavného súdu v tomto prípade dané.“

35. Dovolací súd zároveň dodáva, že hoci za minulej procesnoprávnej úpravy dovolateľke (ako postupníkovi) prislúchalo oprávnenie navrhnúť zmenu na strane žalobcu, procesné nástupníctvo nebolo

automatické, ale za splnenia predpokladov na takúto zmenu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. júla 2011, sp. zn. 1ObdoV/43/2010, v ktorom sa uvádza, že „ustanovenie § 92 ods. 3 O. s. p. nemožno vykladať rigidne bez spojitosti s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postavenie žalobcu v konaní ako dominus litis. Predovšetkým treba mať na zreteli ust. § 90 O. s. p., ktoré vymedzuje okruh účastníkov konania a postavenie žalobcu založené podaním návrhu (žaloby), v dispozícii ktorého je určovať okruh ďalších účastníkov konania (ich doplnenie alebo zmenu). Žalobca sa účastníkom konania stáva z vlastnej vôle a obdobne pri vystúpení z konania sám rozhoduje o tom (až na niekoľko výnimiek), či z konania vystúpi a kedy. Pokiaľ aj po zmene rozhodujúcich skutočností chce žalobca naďalej zotrvať v pozícii účastníka konania, nie je možné návrhu na zmenu zo strany toho, kto má na miesto žalobcu vstúpiť, vyhovieť. Zo všetkých súvislostí je teda zrejmé, že jedným z predpokladov zmeny účastníkov konania na strane žalobcu je okrem iného súhlas žalobcu (t. j. osoby, ktorá má z konania vystúpiť), ak návrh podáva osoba, ktorá má do konania vstúpiť.“ Dovolací súd dodáva, že už vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1ObdoV/109/2006 judikoval, že pokiaľ doterajší žalobca výslovne chce zostať účastníkom konania a so zmenou nesúhlasí, návrhu na zmenu účastníka zo strany toho, kto má do konania vstúpiť, nie je možné vyhovieť. Tento právny názor považoval ústavný súd za ústavne akceptovateľný (IV. ÚS 87/2008). Z uvedeného je zrejmé, že ak v prejednávacom prípade dovolateľ ako tretia strana, navrhol zmenu na strane žalobcu, ktorý so vstupom dovolateľa na jeho miesto nesúhlasil, takémuto návrhu dovolateľa, resp. osoby, ktorá má do konania vstúpiť miesto žalobcu, nebolo možné vyhovieť ani za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku.

36. Pokiaľ dovolateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a b/) Civilného sporového poriadku, najvyšší súd k tomu uvádza, že zákonodarca vymedzil prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky podľa ustanovenia § 421 Civilného sporového poriadku v prvom rade podmienkou spočívajúcou v spôsobe rozhodnutia odvolacieho súdu. Pokiaľ dovolaním nie je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, takéto dovolanie nie je podľa § 421 Civilného sporového poriadku prípustné a dovolací súd už nepristupuje k skúmaniu ďalších podmienok vyplývajúcich z tohto normatívneho ustanovenia. V tejto veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania podľa § 386 písm. c/ C. s. p. Nejde teda o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, ani o rozhodnutie, ktorým sa zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie; nie je preto daná základná podmienka pre dovolací prieskum podľa § 421 Civilného sporového poriadku.

37. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že v danom prípade nie sú splnené podmienky, ktoré zákon vymedzil ako podmienky vecného prejednávania dovolania spoločnosti KISZNER-FÖ Korlátolt Felelősségű Társaság, so sídlom 1158 Budapešť, Késmárk utca 32, Maďarsko, s registračným číslom: Cg. 01-09-197004, DIČ: 25053050-2-42.

38. Keďže dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.) s tým, že za stranu v sporovom konaní sa považuje žalobca a žalovaný, kedy spoločnosť KISZNER-FÖ sa žalobcom, resp. stranou sporu nikdy ani nestala, najvyšší súd takéto dovolanie podľa ustanovenia § 447 písm. b/ Civilného sporového poriadku ako podané neoprávnenou osobou odmietol. Dovolací súd zároveň uzatvára, že ak takejto spoločnosti ako tretej osobe neprislúcha podať proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie odvolanie, logicky jej nemôže prislúchať ani právo na podanie dovolania.

39. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 5 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.